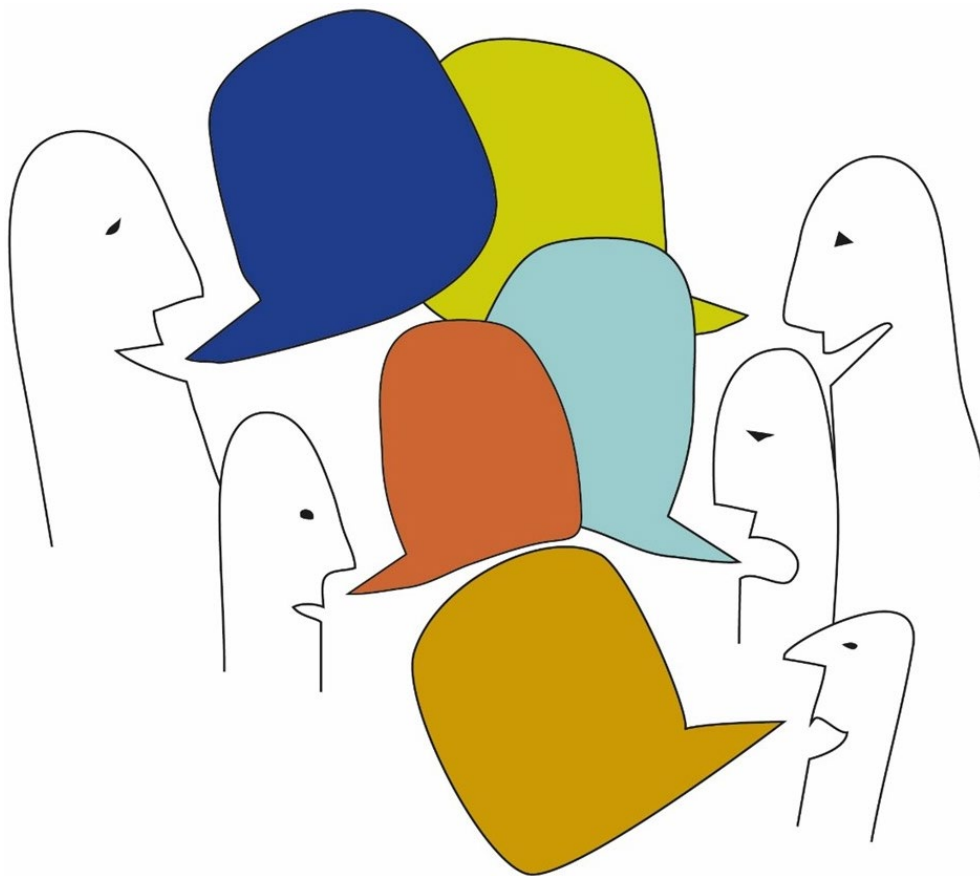

Granskningsutlåtande

Detaljplan för del av Frösö 3:7,
Vård, kriminalvård mm

Granskning pågick under perioden 2 april till och med 27 april 2025.

Dokumenttitel:	Granskningsutlåtande Detaljplan för del av Frösö 3:7, Vård, kriminalvård mm
Diarienummer ByggR:	P2024-34
Diarienummer MSN:	372-2024
Skapad:	2025-05-09
Senast reviderad:	
Antal sidor:	72

Innehåll

1. Granskningsutlåtande	4
2. Resultat av samrådet.....	4
2.1. Lista över de som har lämnat synpunkter.....	4
2.2. Ändringar i planförslaget efter granskningen	5
2.3. Synpunkter som inte har blivit tillgodosedda	5
3. Så har samrådet gått till	6
4. Synpunkter under granskningen.....	7
4.1. Statliga och regionala myndigheter	7
4.2. Övriga organisationer, företag och privatpersoner	8
5. Medverkande tjänstemän	25

1. Granskningsutlåtande

I granskningsutlåtandet redovisar kommunen de synpunkter som har kommit in under granskningen av detaljplanen och kommunens ställningstaganden till dessa. Synpunkterna är sammanfattade för att göra redogörelsen tydlig. Alla yttranden från granskningen finns i sin helhet längst bak i granskningsutlåtandet. Kommunen redovisar också en sammanställning av de synpunkter som har kommit in under hela detaljplaneprocessen och som inte har blivit tillgodosedda.

Ställningstagandena utgår i huvudsak från detaljplanens syfte som är att möjliggöra för vård, där kriminalvård med tillhörande anläggningar och konstruktioner ingår, samt kontor. Syftet är även att möjliggöra för ny byggnad för Kriminalvårdens behov. Vidare syftar planen till att skydda och tillvarata kulturhistoriskt värdefull byggnad och miljö inom området. Byggnaden är utpekad som särskilt värdefulla klass A i kulturmiljöprogrammet och även dess omgivande utemiljö med en parklik, lummig, karaktär är en viktig del i områdets kulturmiljövärden. Planen syftar även till att skydda naturvärden i form av äldre träd.

2. Resultat av granskningen

20 skriftliga yttranden har kommit in till miljö- och samhällsnämnden.

2.1. Lista över de som har lämnat synpunkter

2.1.1. Statliga och regionala myndigheter och organisationer

Inkomna yttranden	Datum	Synpunkt
Polisen	2025-04-06	Inget att erinra
Räddningstjänst	2025-04-17	Brandposter
Länsstyrelsen	2025-04-23	Inget att erinra
Trafikverket	2025-04-23	Inget att erinra
Jamtli	2025-04-27	Kulturmiljö

2.1.2. Kommunala förvaltningar och bolag

Inkomna yttranden	Datum	Synpunkt
Kommunledningsförvaltningen, Mark och exploatering	2025-04-11	Inget att erinra
Lantmäteriet	2025-04-11	Inget att erinra
Tekniska nämnden - Gata Park	2025-04-28	Inget att erinra

2.1.3. Övriga organisationer, företag och privatpersoner

Inkomna yttranden	Datum	Synpunkt
Jämtkraft	2025-04-25	Inget att erinra
G1 BE	2025-04-03	Lokalisering, naturmiljö, trygghet, trafik, buller, ljus
G2 JA	2025-04-08	Lokalisering, naturmiljö, barnperspektivet, trygghet, buller, ljus
G3 JB	2025-04-09	Lokalisering, annan användning, trygghet
G4 GJ	2025-04-21	Lokalisering, annan användning, natur- och kulturmiljö, privata intressen
G5 MS	2025-04-22	Lokalisering, trygghet
G6 SS, DS	2025-04-24	Lokalisering, natur- och kulturmiljö, trygghet, planprocess
G7 SO	2025-04-27	Lokalisering, trafik
G8 AL, SL	2025-04-27	Lokalisering, natur- och kulturmiljö, barnperspektivet, trygghet, fastighetsvärde, trafik, buller, ljus
G9 EMP, DMP	2025-04-28	Lokalisering, natur- och kulturmiljö, barnperspektivet, trygghet, fastighetsvärde, planprocess
G10 ML	2025-04-27	Lokalisering, natur- och kulturmiljö, barnperspektivet, trygghet
G11 GP, FP	2025-04-27	Lokalisering, natur- och kulturmiljö, barnperspektivet, trygghet

2.2. Ändringar i planförslaget efter granskningen

Med anledning av de synpunkter som har kommit in under granskningen har kommunen valt att göra följande ändringar i planförslaget:

Planbeskrivning:

- Sid 15 är uppdaterad med text om att exploatören ansvarar för brandposter inom kvartersmark
- Sid 60 är uppdaterad där Växjö tagits bort då staden inte har någon anstalt

2.3. Synpunkter som inte har blivit tillgodosedda

Inkomna under granskning

Följande synpunkter under samrådet har inte blivit tillgodosedda:

- Etablera fängelse någon annanstans, inte i närheten av Frösö Strand

- Etablering av fängelse skapar otrygghet
- Bygg inte i närheten av befintlig byggnad på grund av kulturmiljö
- Ta inte bort befintlig natur
- Lägg ner planarbetet

Inkomna under samrådet

Följande synpunkter under samrådet har inte blivit tillgodosedda:

- Etablera fängelse någon annanstans, inte i närheten av Frösö Strand
- Bygg inte i närheten av befintlig byggnad på grund av kulturmiljö
- Ta inte bort befintlig natur
- Lägg ner planarbetet

3. Så har samrådet gått till

Detaljplanen har varit tillgänglig för synpunkter under tiden 2 april till och med 27 april 2025. Information om granskningen skickades via brev eller e-post till berörda sakägare, myndigheter, organisationer, kommunala förvaltningar och hyresgäster samt andra boende/verksamma. Detaljplaneförslaget har också funnits på kommunens hemsida samt på Östersunds bibliotek.

Granskningshandlingarna bestod av:

- Plankarta med bestämmelser
- Illustrationskarta
- Planbeskrivning
- Grundkarta
- Fastighetsförteckning med bedömda sakägare
- Undersökning av betydande miljöpåverkan
- Samrådsredogörelse
- Utredning: Naturvärdesinventering
- Utredning: Geoteknisk undersökning
- Utredning: Dagvattenutredning
- Utredning: Ljusutredning
- Utredning: Barnkonsekvensanalys

4. Synpunkter under granskningen

De huvudsakliga synpunkterna i yttrandena handlade om kultur- och naturmiljön, trygghet, osäkerhet och oro kring vad en etablering av ett fängelse innebär för barn, närboende, fastighetsvärde och verksamheter. I texten nedanför följer yttrandena med synpunkter på planförslaget i sin helhet och samhällsbyggnadsställningstaganden till dem. Alla yttrandena i originalformat finns i en bilaga längst bak i granskningsutlåtandet.

4.1. Statliga och regionala myndigheter

4.1.1. Jamtli

Området ligger inom riksintresset för kulturmiljövården, Storsjöbygden Z 27. Tänkt nybyggnad kan inte anses att medföra skada på riksintresset.

Grannbyggnaden i rubricerat område, vårdbyggnaden ritad av Carl Westman, är utpekad som särskilt värdefull klass A, i Östersunds kommuns kulturmiljöprogram. I handlingarna står att nybyggnaden skall underordna sig den gamla vårdbyggnaden samt inte vara högre än den.

Att sänka högsta tillåtna nockhöjd med 50 cm på den tilltänkta nybyggnaden, som det föreslås i granskningshandlingarna, räcker inte till att få nybyggnaden att underordna sig Carl Westmans äldre byggnad. En lägre nybyggnad och/eller lägre sidopartier på nybyggnaden vore önskvärt.

4.1.2. Samhällsbyggnads kommentar:

Sänkningen av högsta nockhöjd som gjordes i granskningen är väl avvägd och Samhällsbyggnads bedömning är att ny byggnad anpassas tillräckligt för att värna befintlig byggnad.

I planbeskrivningen beskrivs att planens påverkan på kulturmiljövårderna är stor då omgivande vegetation förändras, en ny byggnad föreslås bredvid befintlig skyddad byggnad samt att området inhägnas med stängsel. För att minska påverkan på kulturmiljön anpassas utformningen av området och gestaltning och placeringen av ny byggnad till områdets kulturvården i så stor utsträckning som möjligt med hänsyn till verksamhetens behov. Planförslaget bedöms innebära en negativ påverkan men inte risk för betydande miljöpåverkan. Detta då varsamhetsbestämmelser och rivningsförbud innebär att befintlig byggnad skyddas i detaljplanen, placering och utformning av ny byggnad anpassas till kulturmiljövårderna samt att övriga tekniska åtgärder är reversibla tillägg.

4.1.3. Räddningstjänsten

Av planhandlingarna framgår att exploatören ansvarar för att anlägga brandpost inom kvartersmark. Placering, kapacitet och hur tillgängligheten säkerställs framgår dock inte. Brandvattenförsörjningen för området skall uppfylla förutsättningar enligt Jämtlands Räddningstjänstförbunds riktlinjer för vatten till brandsläckning vilket bör framgå av planbeskrivningen. Det innebär bland annat att kapaciteten på brandposten ska vara minst 1200 l/min. Det bör också framgå hur ansvarsfördelningen ser ut när det gäller skötsel och underhåll samt hur det ska regleras i avtal.

4.1.4. Samhällsbyggnads kommentar:

Planbeskrivningen har uppdaterats med information om att brandvattenförsörjningen för området ska uppfylla förutsättningar enligt Jämtlands Räddningstjänstförbunds riktlinjer för vatten till brandsläckning samt att det är exploatörens ansvar att anordna brandvattenförsörjning i samråd med räddningstjänsten och i enlighet med gällande riktlinjer. Det är också exploatörens ansvar att stå för drift och underhåll av brandvattenförsörjningen.

4.2. Övriga organisationer, företag och privatpersoner

4.2.1. G1 BE

Fängelset kommer tydligen förläggas mindre än 1 km från mjälleborgen nämligen 450 m från ett riksintresse. Dessutom finns ett antal gravhögar i området. Miljön påverkas avsevärt med ljud och ljus samt ökad biltrafik med förorening. Boende i närområdet påverkas väldigt mycket inte minst psykiskt liksom att det naturnära rekreationsområdet helt tappat sin funktion. Den totala förfulningen av kommunen gynnar inte turism eller attraktionskraften i kommunen ett steg tillbaka minst sagt. Gör om gör rätt.

4.2.2. Samhällsbyggnads kommentar:

Länsstyrelsen som bevakar riksintressena bedömer att planförslaget tillgodoser statliga eller andra allmänna intressen, Samhällsbyggnad gör samma bedömning. Se svar angående frågan om naturmiljö, lokalisering, trygghet, trafik, buller och ljusföroreningar i svar till G8.

4.2.3. G2 JA

Jag vänder mig helt emot planerna på att etablera en anstalt för kriminalvård på Frösö Strand.

Jag har tagit del av detaljplanen, och av de många genomtänkta synpunkter som redan kommit in. Det är tydligt att etableringen av ett fängelse i ett bostadsområde med bostadshus, skolor, företag, en hälsocentral, samt värden i form av uppskattad natur och kultur, vore förödande.

I era svar på yttrandena återkommer ni gång på gång till två ting - det faktum att det redan finns etablerade fängelser i tätbebyggda områden, samt det att det saknas tillräcklig forskning kring hur detta påverkar tryggheten hos de boende i området, och i synnerhet barn.

Att det finns fängelser i tätbebyggda områden är i sig inget argument för att etablera fler. Det är det andra konstaterandet - att det saknas forskning - som är det viktiga. Hur kan ni ens överväga att driva igenom de här planerna, innan tillräcklig forskning finns? Om det nu dessutom redan förekommer exempel, där denna forskning skulle kunna bedrivas?

Jag har själv bott granne med ett fängelse under två års tid. Det var ingen trevlig upplevelse. Den kompakta fängelsemuren dominerade hela kvarteret, förstörde utsikten och trivseln. På kvällarna kunde man höra interner som gav ifrån sig höga skrik innanför dessa murar. Det gjorde att min son, som då var liten, hade svårt att sova.

Jag hade inte tänkt mig att någonsin upprepa denna erfarenhet, men nu bor vi närmsta granne med det tilltänkta fängelset.

Idag är min son i tonåren. Han har Dessa diagnoser medför bland annat att han är mycket känslig för förändringar, och att han störs lätt av ljud och ljus. När han mår dåligt får han ångest, som leder till utåtagerande och självskadebeteende. Ni har planer på att avverka träd, och konstruera en ny byggnad några få meter från där vi bor. Att tvinga honom att bo granne med en skrämmande kriminalvårdsanstalt, om jag nu inte istället väljer att rycka upp honom med rötterna och flytta härifrån. Allt det kommer att trigga honom enormt mycket.

Artikel 2 i barnkonventionen säger: "Alla barn är lika mycket värda och har samma rättigheter. Ingen får diskrimineras." Men i barnkonsekvensanalysen har ni inte tagit hänsyn till barn med funktionsnedsättningar.

Era avvisande svar på många av de yttranden som redan kommit in, visar en oroväckande brist på respekt. Jag befärar att ni ämnar att driva igenom era planer oavsett vad vi som bor här har att säga om saken.

Ni vill att Östersund ska växa - varför då inte ta vara på de många värden som finns i det här området på Frösö Strand, och dess potential att utvecklas? Ett fängelse skulle ju ödelägga dem, och få alla att vilja flytta härifrån.

4.2.4. Samhällsbyggnads kommentar:

Hänsyn tas till enskilda barns behov och förutsättningar i enlighet med artiklar 2, 3, 6 och 12 i Barnkonventionen. För att på ett smidigt sätt genomföra kompensatoriska åtgärder bör Östersunds kommuns olika delar, Kriminalvården och fastighetsägaren ta fram en plan för fortsatt dialog tillsammans med förskolor, skolor, Friskis & Svettis och Cirkus Kul o Bus.

Se svar angående frågan om naturmiljö, lokalisering, trygghet, trafik, buller och ljusföroreningar i svar till G8.

4.2.5. G3 JB

Mina synpunkter kring detaljplanen för Frösö 3:7 är att det är ett dåligt förslag. Detta med tanke på att det är många förskolor, skolor och andra verksamheter i nära anslutning. Det känns inte tryggt.

Det vore toppen med fler hyresrätter med rimliga hyror istället. Skulle flytta in direkt som ensamstående mamma. Det är inte lätt att få tag på en större lägenhet och slippa trångboddheten.

4.2.6. Samhällsbyggnads kommentar:

Se svar angående frågan om lokalisering, annan användning och trygghet i svar till G8.

4.2.7. G4 GJ

Jag anser att byggplanerna avseende fängelset på Frösön borde stoppas.

Återigen ett rekreationsområde som ska offras för någons vinning. Här handlar det om Diös som kommunen har ett långvarigt förhållande med, både som hyresgäst och när det gäller byggplanerna på Gustav den III:S torg. Nu råkar Diös rå om byggnader på Frösön som inte gått att hyra ut och genast nappar kommunen på förslaget om ett fängelse.

Det handlar om historisk mark, om ett av de naturskönaste områdena på Frösön som nu ska saboteras. Ni har kommit fram till att fängelset inte inkräktar på känsliga växter. Men ni glömmer den viktigaste arten, människan, som får backa tillbaka för att Diös outhyrda lokaler ska få fyllas.

Det fanns för snart 20 år sedan långtgående planer på ett stort fängelse på Verksmon, ej att förväxla med Spikbodarna, där finns det säkerligen fortfarande mark som är bättre lämpad att använda.

Försök tänka på oss människor som bor här och som nyttjar de områden som fortfarande finns.

Byggnaderna går säkerligen dessutom att omvandla till bostäder istället. Säkerligen inte lika mycket pengar i det.

Men kommunen har ju uttryckt behovet av bostäder många gånger.

4.2.8. Samhällsbyggnads kommentar:

Att det finns privata aktörer bakom planansökningar hör till vanligheten. Det kan vara ansökningar från fastighetsägare eller privata aktörer som handlar om skolor, vårdinrättningar, bostadsområden, industriområden men även fängelse och andra typer av anläggningar. I detta fall är det Diös som är fastighetsägare och som ansökt om plan varvid kommunen varit positivt inställda till frågan och påbörjat den aktuella planprocessen.

Se svar angående frågan om lokalisering, annan användning samt natur- och kulturmiljö i svar till G8.

4.2.9. G5 MS

Jag anser fortfarande inte att ni på ett tydligt sätt har visat att detta är en lämplig placering för ett fängelse ur ett trygghetsperspektiv. Det ni skriver under avsnittet om trygghet egentligen tre saker:

1. Kunskapen hos allmänheten kring fängelser är låg
2. Det finns stängsel runt fängelset
3. Det finns fängelser i närheten av skolor och bostäder på andra platser i landet.

Precis som i samrådshandlingen så hänvisar ni till att det finns ett stängsel mellan fängelset och omgivningen, jag tror inte att någon har tvivlat på att det ska finnas ett stängsel och jag tror heller inte att det är problemet. Problemet är delvis den upplevda otryggheten i området vilket ni inte alls tar upp i detaljplanen mer än att ni skriver att allmänheten har en låg kunskap om fängelser. Huruvida det är sant eller inte låter jag vara okommenterat men innehållet i planbeskrivningen ökar i vart fall inte kunskapen eller tryggheten. Delvis är också problemet det som fängelset kan medföra utanför stängslet vilket ni heller inte kommenterar alls. Egentligen har ni i sak inte utvecklat något sedan samrådet gällande tryggheten mer än att ni gjort en barnkonsekvensanalys där ni egentligen bara konstaterar att barn,

personal och vårdnadshavare har flera synpunkter. Dessa bemöts med att forskningsläget är oklart och att det allmänna intresset är starkt och att den negativa påverkan på de boende i området därför är rimlig. Inga kompensatoriska åtgärder finns med i planbeskrivningen trots den oro som ni konstaterar.

Att man har byggt liknande anstalter på andra platser i landet bör inte användas som argument för lokaliseringens lämplighet. Att man har fattat felaktiga beslut på en plats är inte en rimlig anledning för att fatta felaktiga beslut på en annan plats. Den utgångspunkten används inom andra aspekter inom samhällsplanering, t.ex. kopplat till risk för olyckor.

Det är fullt rimligt att vi ska ha ett fängelse i Östersund både ur kommunens och nationens perspektiv. Men planeringen av det fängelset bör utgå från en lämplig placering där man sen uppför en byggnad. I det här fallet är det uppenbart att man oaktat placering utgått från en befintlig byggnad och i efterhand försökt motivera att det är en lämplig placering. Jag tycker inte det är tillräckligt bra för att motivera den enorma påverkan på oss som bor i området.

4.2.10. Samhällsbyggnads kommentar:

Se svar angående frågan om lokalisering och trygghet i svar till G8.

4.2.11. G6 SS, DS

Vi överklagar beslutet om detaljplan för Frösö 3:7, upprättad 1 april 2025 (Diariennr: P2024-34.)

Vi yrkar på att byggplanerna avseende fängelset på Frösön borde stoppas.

Skälen för vår överklagan:

1) Förstörande av kulturmiljö:

Samhällsbyggnads kommentar till att det inte kommer att medföra en negativ påverkan är inte relevant eftersom uttalandet: ”Det finns planbestämmelser som skyddar kulturmiljövärdena i den befintliga byggnaden, den nya bebyggelsen har anpassats så att parkmiljöns struktur bevaras och stängsel samt carport har anpassats så att viktiga träd bevaras...”

Att parkmiljöns struktur bevaras när man ska anlägga perimeterskydd och ljusmaster i området under 30 år (2x15år är den hyresperiod som beviljats av kriminalvården), visar på att man inte alls tar hänsyn till att bevara det parklikande och öppna området som tillhör kulturmiljön.

2) Minskad trygghet i området

Tolkningen av Barnkonsekvensanalysen är bristfällning. Bara för att slutsatsen att det inte föreligger en homogen inställning till upplevelsen av trygghet visar på att man subjektivt tolkar resultatet till Samhällsbyggnads fördel. I

Barnkonsekvensanalysen framgår att det finns oro hos elever på skolorna, vårdnadshavare som vill byta skola samt begränsa barnens möjligheter och vilja till att röra sig i området bland annat.

- 3) Bevara Frösö Strand och den historia och kulturmiljö som är värdefull för Frösön!

Lägg inte ett fängelse mitt i ett bostadsområde med skolor, vårdcentraler etc.

Att bara hänvisa att det finns andra orter som har fängelser i närheten till skolor är inte relevant för Frösön! Att dessutom inkludera dåliga exempel i Samrådsberättelsen är inte professionellt. Till exempel Växjö; Där har man gjort om det gamla länsfängelset till bostäder och Växjö har enligt Kriminalvårdens hemsida (2025-04-24) endast Frivård. Till exempel Kalmar; där det centralt belägna fängelset ska avvecklas (uppfärdat 1852) och nu när Kalmar kommun bygger nytt fängelse placerar man det långt ut i kommunen utan närhet till ett centrum dessutom med goda kommunikationer till en Europaväg.

4.2.12. Samhällsbyggnads kommentar:

Det är möjligt att överklaga detaljplanen först när nämnden har fattat beslut om att anta detaljplanen. Efter att nämnden har fattat beslut om att anta en detaljplan skickas information om hur man gör för att överklaga detaljplanen till alla som har lämnat in ett yttrande under samrådet eller granskningen.

Planbeskrivningen uppdateras med att Växjö tas bort från listan med städer där anstalter finns i närheten av bostäder och skolor.

Se svar angående frågan om lokalisering, trygghet och natur- och kulturmiljö i svar till G8.

4.2.13. G7 SO

Jag anser att bygga ett fängelse mitt i ett bostadsområde är helt absurt! Dels själv som boende i området och dels med tanke på alla skolor, förskolor, hälsocentral, apotek, äldreboende och gym. Vilken negativ påverkan detta medför för oss alla.

Trafiksituationen är idag hårt belastad med långa köer morgon och eftermiddag, den försämras ytterligare och kan bli mycket farlig för de barn som har den vägen till skola/förskola.

Att flytta härifrån vid byggande av fängelset känns tyvärr jag och säkert många fler i detta vackra naturområde tvingade till.

4.2.14. Samhällsbyggnads kommentar:

Se svar angående frågan om lokalisering och trafik i svar till G8.

4.2.15. G8 AL, SL

Vi har tagit del av samrådsredogörelsen för den föreslagna detaljplanen och känner oss uppgivna då ingen hänsyn tas till allmänhetens oro, invändningar och de protester som lyfts. Tjänsteskrivelsen avslutas med att den planerade verksamheten kan även ha viss avhållande effekt. Ja, så är det verkligen. Den nya detaljplanen kommer att institutionera området igen. Områdets utveckling från ett stängt mentalsjukhusområde till en öppen attraktiv stadsdel omkullkastas helt.

Allmänhetens intresse får träda tillbaka på bekostnad av en enskild fastighetsägares intresse. Vi hoppas att Länsstyrelsens skrivning beaktas:

”Även om åtgärderna till viss del fyller en samhällsviktig funktion bedömer länsstyrelsen att de motstående intressena gällande ändringen av miljön och förändringen av förhållandena i området väger tyngre.”

Vi har skickat in detaljerade invändningar mot att det ska bli ett fängelse på Frösöstrand. Det är olämpligt och fel att etablera ett fängelse mitt i ett centralt område med bostäder, skolor, hälsocentral, folktandvård, apotek, BVC, MVC, förskolor, SÄBO, ungdomsverksamhet och arbetsplatser.

Detaljplanen säger sig skydda den kulturminnesvärda byggnaden och dess närområde, men tillåter istället en nybyggnad på ca 3000 m² i nära anslutning, belysningsstolpar och dubbla stängsel som kommer att förfula och vanpryda kulturarvet. Det är inte reversibla åtgärder som tillåts i detaljplanen. Hyresavtalet längd innebär att den negativa förändringen kommer att vara under överskådlig tid.

Det är bättre att tillåta användning boende (B) istället för kriminalvård i byggnaden. Om byggnaden transformerades till bostäder skulle kulturvärden kunna bevaras och funktionen skulle bli en positiv förändring som inte skulle sprida oro eller påverka tryggheten negativt.

Upprepar skäl till varför det är olämpligt att bygga ett fängelse på Frösö Strand:

Säkerhet: Ett fängelse kan utgöra en potentiell risk för säkerheten för de boende i området. Även om säkerhetssystemet i ett fängelse är tillförlitligt, kan boende känna sig osäkra med ett fängelse i närheten.

Psykosocial påverkan: Närvaron av ett fängelse kan påverka den psykosociala miljön i området. Människor kan känna oro och obehag av att ha ett fängelse nära, vilket kan påverka livskvaliteten negativt.

Fastighetsvärden: Fastighetsvärden i området kan sjunka eftersom många potentiella köpare kan avskräckas från att bo nära ett fängelse. Detta kan leda till svårigheter för bostadsägare att sälja sina fastigheter eller hyra ut bostäder eller lokaler.

Sociala problem: Närvaron av ett fängelse kan leda till sociala problem såsom stigmatisering av området och dess boende. Många människor kan ha negativa uppfattningar om att bo nära fängelse, vilket kan påverka det sociala samhället negativt.

Brister i estetisk miljö: Fängelser kan ha en negativ inverkan på den estetiska miljön. Deras arkitektur och säkerhetsåtgärder kan skapa en olämplig atmosfär som inte är i linje med ett bostadsområde.

Buller och trafik: Fängelser kan generera ökad trafik och buller, både från besökare och från leveranser till och från fängelset. Detta kan störa boendemiljön och göra området mindre trevligt att bo i.

Markanvändningskonflikter: Ett fängelse kräver specifika säkerhetsåtgärder och strukturer som kan vara i konflikt med de behov och krav som ett bostadsområde har.

Sammanfattningsvis handlar det om att skapa en väl balanserad och trygg miljö för alla parter genom att placera fängelset på en plats som inte stör bostäder och samhällsfunktioner.

Vi protesterar mot fängelset och vädjar till de folkvalda att inte anta detaljplanen.

4.2.16. Samhällsbyggnads kommentar:

Länsstyrelsens skrivning som aktuellt yttrandet hänvisar till ingår inte i denna planprocess utan kommer från ett beslut i tidigare bygglovsprocess angående Diös och Kriminalvårdens vilja att etablera en anstalt på samma plats. Skrivningen avsåg Länsstyrelsens bedömning om att vissa åtgärder inte bedömdes förenliga med gällande detaljplan och att det inte fanns skäl för att medge åtgärder som strider mot detaljplanen med stöd av undantagsbestämmelserna i 9 kap.31 b eller c §§ plan- och bygglagen. I beslutet prövades endast om åtgärderna var möjliga att

genomföra utifrån gällande detaljplan och inte åtgärdernas lämplighet i sig. Bygglövsprocessen utmynnade i att det fanns behov av en ny detaljplan för att pröva lämpligheten, vilket nu görs.

Länsstyrelsen som bevakar riksintressena bedömer nu att planförslaget tillgodoser statliga eller andra allmänna intressen, Samhällsbyggnad gör samma bedömning.

I Sverige lokaliseras anstalter i olika miljöer, de kan anläggas i periferin men också inom tätbebyggda områden, det sistnämnda är fallet med aktuellt planförslag. Det finns för- och nackdelar med alla typer av lokaliseringar men det ena utesluter inte det andra.

Samhällsbyggnads förstår att det finns ett motstånd mot planförslaget. Det ändrar dock inte förutsättningen att fastighetsägaren Diös, med Kriminalvården som hyresgäst, ansökt om att etablera en klass 2 anstalt inom planområdet. Planförslaget syftar därför inte till att pröva bostadsändamål. I planprocessen görs en bedömning huruvida marken är lämplig för den bebyggelse som planen medger. Samhällsbyggnad bedömer att marken är lämplig för vård och kontor vilket inkluderar fängelse.

Resonemanget kring reversibla åtgärder grundar sig i att staket och master kan tas bort om anstalten läggs ner, nybyggnaden är givetvis inte tänkt att vara reversibel. Som påpekades i samrådsredogörelsen är det viktigt att ha med sig att detaljplanen inte är tvingande och planförslaget möjliggör även inrättande av annan typ av vård samt kontor.

Samhällsbyggnad vidhåller bedömningen både kultur- och naturmiljön kommer att påverkas negativt men att denna påverkan inte är betydande vilket framgår av planhandlingarna. Anpassningar har gjorts för att minimera intrånget och anpassa utformningen till de värden som finns på platsen i så stor utsträckning som möjligt med hänsyn till verksamhetens behov. Vad gäller naturvärden är planområdet litet i omfattning och det finns god tillgång till naturmiljö på Frösö Strand. I stora drag bibehålls parkmiljöns struktur men tillgängligheten minskar vilket också framgår av planhandlingarna.

Forskningen kring kriminalvårdsanstalters påverkan på lokalsamhället är mycket begränsad, särskilt i en svensk kontext. Socialt kan invånarnas uppfattningar om säkerhet och sårbarhet påverkas av fängelsets närhet, vilket understryker vikten av transparent kommunikation och samverkan mellan Kriminalvården och lokalsamhället. Det behövs dock mer forskning, särskilt i en svensk kontext, för att fullt ut förstå dessa dynamiker och utveckla strategier som främjar positiva relationer mellan anstalter och deras omgivande samhällen. Rymningar är dock

mycket ovanliga och bör inte påverka den allmänna säkerheten och tryggheten i närområdet.

Tryggheten är som sagt en stor fråga i aktuellt planförslag då det handlar om en etablering av ett fängelse. I barnkonsekvensanalysen framkommer ingen homogen inställning i någon av grupperna kring hur man ser på upplevelsen av trygghet kopplat till etablering av en ny anstalt i området. Det finns en del som uttrycker oro för en etablering av fängelse i närområdet och detta är viktigt att ha med sig, dock medför denna oro inte att marken bedöms olämplig för den bebyggelse och användning som föreslås.

Det finns två begrepp som handlar om den ekonomiska påverkan en detaljplan kan ha på närliggande fastigheter, dessa är planskada och plannytta. Begreppen finns inte definierade i lag, men med planskada menas värdeminskning och andra kostnader till följd av en detaljplan och med plannytta menas följaktligen värdeökning till följd av en detaljplan. Utgångspunkten i lagen är att en planskada får tålas och att en plannytta tillfaller fastighetsägaren. En planskada ska därför beaktas vid den intresseprövning som görs när en detaljplan ska antas. Om planskadan blir alltför stor kan detaljplanen inte antas. En planskada som skulle kunna innebära inlösen eller kanske stoppa planen kan exempelvis vara om en närliggande fastighet inte har möjlighet till pågående markanvändning. I det omvända fallet med plannytta kan en fastighetsägare normalt tillgodogöra sig en sådan fullt ut. Samhällsbyggnad kan inte bedöma prisutvecklingen för bostäder i närheten av anstalten men gör bedömningen att pågående markanvändning kan fortsätta, därmed gäller utgångsläget att eventuell planskada får tålas.

Ett genomförande av detaljplanen medför en mindre ökning av trafikflöden, detta bedöms dock vara marginellt i jämförelse med dagens trafikflöden i närområdet.

När det gäller ljusföroreningar från belysningsmaster inom planerad anstalt visar ljusutredningen att varken ljusnivå eller luminans på fasader bedöms utgöra ett problem för omgivningen, och därmed inte heller utgöra risk för en betydande störning.

4.2.17. G9 EMP, DMP

Vi motsätter oss den föreslagna etableringen av kriminalvårdsanstalt inom Frösö 3:7. Planen innebär påtagliga negativa konsekvenser för barns trygghet, boendemiljön och fastighetsvärden.

Våra synpunkter

1. Allmänintresset kan inte ensamt motivera lokaliseringen

Kommunen hänvisar till ett nationellt allmänintresse – behovet av kriminalvårdsplatser – för att motivera placeringen. Men enligt Plan- och bygglagen (PBL kap 2) och Miljöbalken ska allmänintresse vägas mot andra skyddade intressen såsom:

- barns bästa och trygghet (PBL 2 kap 4 § och barnkonventionen),
- krav på lämplig lokalisering (PBL 2 kap 2 §),
- bevarandet av kulturmiljö (PBL 2 kap 6 § och MB 3 kap 6 §).

Allmänintresse får inte automatiskt gå före dessa rättigheter. Det finns andra möjliga lokaliseringar som skulle tillgodose kriminalvårdens behov med

mindre negativ påverkan på boende och miljö. Kommunen har inte visat att valet av plats är det bästa och mest skonsamma alternativet.

2. Risk för betydande värdeminskning på fastigheter

En kriminalvårdsanstalt i närmiljön innebär en tydlig risk för sänkta fastighetsvärden, till följd av:

- ökad oro och otrygghetskänsla,
- avspärrningar, stängsel och övervakning,
- förändrad karaktär på området från bostads- och rekreationsmiljö till institutionell och bevakad zon.

Värdeminskning är en relevant aspekt i planläggning (PBL 2 kap 5 §), och rättspraxis visar att det måste vägas in i lämplighetsprövningen.

Trots detta har kommunen inte beaktat konsekvenserna för fastighetsvärden i området.

Detta gäller inte endast oss. De samtal vi fört med boende i området och de resultat som framkommit i enkäten riktad till föräldrar vid skolor och förskolor i närheten visar att många överväger att flytta från området på grund av den oro och otrygghet som etableringen innebär.

Detta riskerar att få omfattande konsekvenser inte bara för enskilda familjer, utan för hela lokalsamhällets struktur och framtid, något som inte kan tas lätt på i planeringsbeslutet.

3. Bristande företrädande av kommuninvånarnas intresse

Enligt kommunallagen (KL 2 kap 1 §) ska kommunens beslut syfta till att tillvarata invånarnas gemensamma intressen. I detta ärende framstår det istället som att kommunen prioriterat fastighetsägarens och exploatörens intressen före invånarnas trygghet och livsmiljö.

- Kommunen har inte visat att invånarnas synpunkter tillmätts reell betydelse.
- Det saknas transparens kring varför exploatering tillåts på denna särskilt känsliga plats.

Vi påminner om att kommunen enligt lag har en lojalitetsplikt mot sina invånare — och att denna princip måste respekteras i fortsatt planarbete.

4. Påstådd reversibilitet saknar verklighetsförankring

Kommunen påstår att etableringen är "reversibel". Vi bestrider denna bedömning. Kriminalvårdsverksamheten planeras för hyresavtal på 20 år, vilket innebär att anläggningen i praktiken är permanent under flera generationer.

- Reversibilitet måste bedömas utifrån faktisk påverkan på människors liv och miljö — inte teoretiska framtida möjligheter.
- En åtgärd som består under 20 år är inte reversibel i praktiken.
- Det är en permanent förändring för barn och boende i området, och måste behandlas som sådan i planprövningen.

Det är missvisande att beskriva påverkan som tillfällig.

Avslutande synpunkt

Vi anser att detaljplanen i dess nuvarande utformning strider mot gällande lagstiftning, särskilt:

- Plan- och bygglagens krav på lämplig lokalisering, trygghet och barns bästa,
- Miljöbalkens krav på skydd för kulturmiljö och hälsa,
- Kommunallagens krav på företräddande av invånarnas intresse.

Vi kräver att planförslaget avslås, med särskild hänsyn till:

- barns trygghet,
- skydd av kulturmiljö,
- boendes livskvalitet och fastighetsvärden.

Våra barns trygghet och vår gemensamma livsmiljö måste väga tyngre än externa intressen.

4.2.18. Samhällsbyggnads kommentar:

Under arbetet med att ta fram förslag till detaljplan har hänsyn tagits till både allmänna och enskilda intressen. Samhällsbyggnad bedömer även fortsatt att det starka allmänna intresset att möjliggöra vårdplatser för kriminalvård överväger den negativa påverkan som planförslaget medför i form av till exempel påverkan på kulturmiljön och upplevelsen för de som bor och vistas i närområdet. Under arbetet med att ta fram förslag till detaljplan har förslaget anpassats i så stor utsträckning som möjligt med hänsyn till verksamhetens behov, för att minska påverkan i så stor utsträckning som möjligt. De motstående intressen som finns redovisas tydligt i planhandlingarna.

Planprocessen är en transparent process. Plan- och bygglagen reglerar att samråd av planförslag ska hållas samt att en granskning på minst x antal veckor ska hållas beroende på förfarande. Genom denna process ges möjlighet till insyn och dialog. Samhällsbyggnad arrangerade även ett samrådsmöte den 15 januari 2025, även om dessa inte är obligatoriska. Planprocessen är också transparent när det gäller synpunkter från samrådsmötet och inkomna yttrande som sammanställs och besvaras i detta dokument. Planhandlingarna är också tillgängliga på kommunens hemsida för alla att tillgå.

Se svar angående frågan om lokalisering, reversibla åtgärder, natur- och kulturmiljö, barnperspektivet, trygghet, fastighetsvärde i svar till G8.

4.2.19. G10

Jag bor nära den föreslagna anstalten och är helhjärtat emot hela projektet. Jag har redan skrivit en gång under samrådsperioden. Jag har sett samrådsredogörelsen och de ändringar som gjorts i planbeskrivningen efter omfattande synpunkter från allmänheten. I mitt tycke är det inte tillräckligt. Ett fängelse har inte någon som helst plats på Frösö Strand. Det spelar ingen roll att det redan finns fängelser i tätbebyggda områden i Växjö, Kalmar, Mariestad och Sala - det betyder inte på något sätt att det måste finnas i Östersund. I hela allmänhetens intresse måste den nya detaljplanen läggas ner.

Den stora påverkan på natur- kultur- och sociala värden framgår fortfarande i utredningarna, trots kosmetiska justeringar i planbeskrivningen. Förutom det innebär ett fängelse på Frösö Strand också att kvinnor och andra utsatta gruppers tillgång till och behållning av hela området skulle begränsas radikalt. Jag vill påstå

att vad detaljplanen innebär är antifeministiskt och rentav samhällsfientligt. Att det fortfarande är under övervägande är en skam för Östersunds så kallade mittstyre. Var finns er värdegrund?

På Frösö Strand har vi i dag flertalet väletablerade verksamheter: hälsovårdscentral, särskilt boende, telefoncentraler, skolor och dagis, lunchrestaurang, mm. Alltså vård, omsorg, utbildning och service. Det här är fortfarande övervägande kvinnodominerade branscher.

Frösö Strand är ett område där vi kvinnor i stor utsträckning är de som arbetar, pendlar, äter och lever varje dag. I just denna miljö ska det vara nödvändigt att sätta upp höga stängsel och inhysa upp till 100 män med våldskapital. Efter en mängd synpunkter kring trygghet i första samrådet har det gjorts barnkonsekvensanalys med intervjuer under ordnade förhållanden, och resultatet är inte positivt! "Många uppger att barnens trygghet i området kommer att försämrats avsevärt" upprepar Samhällsbyggnads kommentar vid varje synpunkt i samrådsredogörelsen som nämner trygghet. I verkliga livet skulle många fler än barn, vårdnadshavare och personal påverkas. Vem tror ni egentligen skulle känna sig trygg i att en mörk eftermiddag på hösten gå förbi rastgårdens stängsel på väg till vårdcentralen? Skulle ni själva?

I förlängningen innebär ett fängelse på Frösön att bjuda in kriminella nätverk kopplade till fångarna att etablera sig, med minskad trygghet utanför stängslen som följd. Redan nu hör vi om rekrytering i Östersunds fritidsgårdar och ser fler och fler våldsamma brott i länet. Det finns sedan länge en växande otrygghet i centrum, särskilt på kvällar och helger. Det är långt från alla som kan vistas vid t.ex. busstorget, Badhusparken eller Kyrkparken när som helst på dygnet. Kanske känns det ok för den som inte regelbundet behöver ta sig förbi där. Som har bil, är fler, är man, eller har rätt etniskt ursprung. Men om man inte har det? Den här osäkerheten drabbar verkliga barn och ungdomar, flickor och kvinnor, handikappade och äldre. Som redan nu bor här och därmed ingår i det befolkningsmål kommunen strävar mot.

Den som läser detaljförslaget - även efter ändringar - och de argument som lagts fram får lätt intrycket att en ökad befolkningssiffra på papper väger mycket tyngre än livskvaliteten för alla oss som redan bor här. De utlovade arbetstillfällena lyfts hela tiden fram som självklar anledning att bygga, men den möjliga vinsten står inte i proportion till de omätbara värden som skulle gå förlorade. Ekonomisk tillväxt till varje pris hör till en sorts politik som jag hade hoppats aldrig behöva se i Östersund. Socialdemokraterna och Centerpartiet ska vara partier som beaktar människovärde och som står på folkets sida mot storkapitalistiska intressen. Ett

fängelse på Frösön är inget Östersunds befolkning fått rösta om, så i vems intresse är det? Ni måste förstå varför det kommer anklagelser om koln1ption.

Ett fängelse på Frösö Strand skulle begränsa allmänhetens trygghet och tillgång till det offentliga rummet. Hur detaljplanen än utformas kolmner det här att vara ett faktum. Planen måste därför skrotas i sin helhet.

4.2.20. Samhällsbyggnads kommentar:

Se svar angående frågan om lokalisering, natur- och kulturmiljö, barnperspektivet, trygghet i svar till G8.

4.2.21. G11 GP, FP

Kritisk granskning av samhällsbyggnadsplanen Detaljplan för del av Frösö 3:7.

Förlusten av kulturhistoriskt värde

Nu gällande detaljplan är framtagit bland annat för att motverka miljöförstörande verksamhet och skydd av kulturhistoriska värden.

Efter att ha tagit del av den nya planbeskrivningen och samrådsredogörelsen står det klart att samhällsbyggnad har nöjt sig med att i detalj granska och värdera enkla tekniska detaljer som ex vis vatten, avlopp och liknande. Men i sin iver att uppnå sina egna syften har man helt missat kärnfrågan (som lätt missas i den stora mängden dokumentation), nämligen förlusten av det kulturhistoriska värdet som denna planförändring innebär. I denna del har man helt missat att vara kritisk granskande och objektiv.

Brister i granskningen

De svar som har givits är förenklade och saknar objektivitet. Det påstås att ingreppen är reversibla, vilket på det bestämdaste bestrids. Det är varken tänkt eller ens möjligt att återställa de allvarliga och stora omfattande miljöförstörande ingrepp som är aktuella. Det är redan planerat en 30 år lång hyrestid (kriminalvården har ansökt hos regeringen), samt bebyggelse med en helt ny fastighet, vilket innebär att det inte kommer att kunna återställas. Inte bara aktuellt skyddsobjekt utan hela området, som för övrigt är ett viktigt strövområde inte bara för närboende men för hela Östersunds befolkning, kommer under denna period att förändras i betydande omfattning.

Nödvändigheten av kritisk granskning

Det är av yttersta vikt att samhällsbyggnad tar hänsyn till det kulturhistoriska värdet och genomför en kritisk och objektiv granskning av de planerade ingreppen. Att ignorera denna aspekt leder till irreversibla skador på vår kulturmiljö och förlust av vårt historiska arv. Planförslaget strider mot miljölagen. När man överskrider en lag till förmån för en annan eller hänvisar till allmännyttan skall alla andra lösningar vara uttömde vilket inte är fallet i detta ärende!

Utmaningar och överväganden vid nyetablering av kriminalvårdsanstalt

Inledning

Nyetablering av en kriminalvårdsanstalt kräver särskild hänsyn till både befintliga verksamheter och samhället som helhet. Att placera en anstalt mitt i redan befintlig allmänbebyggelse och verksamhet innebär komplexa överväganden samt potentiella farhågor som behöver adresseras noggrant. Denna text syftar till att belysa några av de mest betydande aspekterna att ta i beaktning vid en sådan nyetablering, med fokus på stigmatisering, kriminalitet, ekonomisk belastning, sociala problem samt politiska och samhälleliga frågor.

Stigmatisering

En av de största farhågorna med att placera ett fängelse i en stad är stigmatiseringen. Fängelsets närvaro kan bidra till en negativ bild av staden, vilket kan påverka hur både invånare och externa besökare uppfattar den. I stället för att Östersund associeras med sin identitet som vintersportstad, kan staden få epitetet ”fängelsestaden”. Denna förändrade perception kan ha långvariga konsekvenser för stadens varumärke, rykte och attraktivitet.

Kriminalitet

Ett fängelse kan potentiellt dra till sig kriminalitet runt området. Området kring anstalten kan bli mål för brottslig verksamhet. De intagna kommer ha långa fängelsestraff och kan dra med sig delar av sin närmiljö. Denna miljö innehåller ofta element av ökat kriminalitet och missbruk. Den ökade brottsligheten och missbruk kan skapa en känsla av osäkerhet bland lokalsamhällets invånare och påverkar den allmänna tryggheten negativt.

Ekonomisk belastning

Driften av en kriminalvårdsanstalt medför kostnader för kommunen. Det krävs resurser för att hantera säkerhet och de sociala problem som kan uppstå i samband med fångar och deras närstående. Kommunen måste kunna avsätta tillräckliga medel för att säkerställa att både anstalten och omgivningen fungerar optimalt och säkert.

Sociala problem

Existensen av ett fängelse kan leda till ökad social ojämlikhet och problem. Fängelser av aktuell typ har fångar under lång tid, vilket kan betyda att närstående kan välja att följa med. Närstående med en medlem i fängelse kan utsättas för stigma och isolering, vilket kan påverka deras integration och välmående i samhället. Detta kan fördjupa sociala klyftor och skapa ytterligare utmaningar för kommunen att hantera.

Forskningsläget

Som samhällsbyggnad själva beskriver är forskningsläget klen. Detta kan inte tas till intäkt för att en nyetablering är oproblematis. Man kan inte med hänvisning till redan etablerade institutioner och lokalsamhällets förmåga till acklimatisering till en befintlig situation, där man saknar möjlighet till förändring, intyga att en nyetablering är ok, utan tvärtom bör det mana till yttersta försiktighet och man bör avvakta nödvändig kunskapsinhämtning.

Det finns sannolikt en anledning till att man i våra grannländer väljer att placera nya fängelser långt utanför allmän bebyggelse och verksamhet. Man kan exempelvis ta Horsens statsfängelse i Danmark, som tidigare fanns mitt i staden, men där man placerat det nya långt utanför allmän bebyggelse och verksamhet.

För övrigt kan man kanske få inspiration där hur man kan använda kulturhistoriska byggnader på ett varsamt sätt.

Politiska frågor

Politiska beslut kring placeringen av en kriminalvårdsanstalt bör inte fattas lättvindigt. Kriminalvårdens berättigade önskemål om en ny anstalt måste naturligtvis bejakas, men inte till vilket pris som helst. Eftertänksamhet behövs, inte minst med tanke på tidigare historiska beslut (tidigare fängelseplaner, häkten) och deras utfall för Östersunds kommun, som har kommit från kriminalvårdsstyrelsen.

Den planerade etableringen av en kriminalvårdsanstalt centralt i staden är så pass omfattande och förändring av miljön med konsekvenser som kräver yttersta varsamhet. Enkla majoritetsbeslut är inte acceptabla i ett sådant sammanhang. Stor politisk enighet är nödvändig.

En tydlig konsekvensbeskrivning och framtagande av alternativa lösningar är i det närmaste ett måste innan politiska beslut av sådan omfattning tas.

Avslutande tankar

Att etablera en ny kriminalvårdsanstalt inom en befintlig stadsmiljö med befintlig allmänbebyggelse och verksamhet, som i det här fallet med en central placering, är en komplex och mycket känslig process som kräver noggranna överväganden.

Det är nog många invånare här i området som betraktar Östersund/Frösön som ett och placeringen blir så att säga nästan mitt i staden. Det är avgörande att väga de potentiella negativa effekterna mot de förväntade fördelarna samt att involvera alla berörda parter i beslutsprocessen. Det finns knappast någon fördel med en placering så nära stadskärnan och eftersom forskningsläget enligt kommentarerna i samrådsredogörelsen är svag blir det ännu mer tvivelaktigt att ändå placera ett fängelse så centralt.

Nyetablering så centralt gynnar inte lokalsamhället.

Behovet av nya fängelser kan inte tas till intäkt för en så olämplig placering och stor kulturhistorisk förstörelse, när alternativ finns i ett så glest bebyggt län som Jämtland.

Planförslaget bör avslås och alternativa lösningar tas fram.

4.2.22. Samhällsbyggnads kommentar:

Se svar angående frågan om lokalisering, natur- och kulturmiljö, barnperspektivet, trygghet i svar till G8.

5. Medverkande tjänstemän

Östersund den 9 maj 2025

Maria Boberg
Stadsarkitekt

Sara Svensson
Planarkitekt

Polismyndigheten
Polisregion Nord
Lpo Östersund
Maria Könberg

Östersunds kommun
Sammhällsbyggnad

Yttrande rörande detaljplan för del av Frösö 3:7, Vård, kriminalvård mm

Lokalpolisområde Östersund har tagit del av handlingarna rörande de synpunkter som redovisas i Samrådsredogörelsen och har inga ytterligare synpunkter.

Det konstateras att det saknas information och forskning hur skolor, förskolor och bostadsområden i närheten av kriminalvårdsanstalter påverkas. En begränsad information och uppfattning i frågan skulle kunna vara att jämföra NTU (Nationella trygghetsundersökningen) med kommuner som har anstalter inom sitt geografiska område, i NTU ställs bl.a. frågor om trygghet i sitt när-område/bostadsområde som skulle kunna ge en uppfattning om den generella tryggheten i en kommun med kriminalvårdsanstalt.

E.u.
Maria Könberg
Kommissarie/Kommunpolis

Tel: 010-56 818 73

Datum: 2025-04-17
Dnr: 2024-002023

Karin Af Geijerstam
063-14 80 71

Yttrande

Räddningstjänsten har tagit del av er remiss angående granskning av detaljplan för Frösö 3:7 i Östersunds kommun.

Av planhandlingarna framgår att exploatören ansvarar för att anlägga brandpost inom kvartersmark. Placering, kapacitet och hur tillgängligheten säkerställs framgår dock inte. Brandvattenförsörjningen för området skall uppfylla förutsättningar enligt Jämtlands Räddningstjänstförbunds riktlinjer för vatten till brandsläckning vilket bör framgå av planbeskrivningen. Det innebär bland annat att kapaciteten på brandposten ska vara minst 1200 l/min. Det bör också framgå hur ansvarsfördelningen ser ut när det gäller skötsel och underhåll samt hur det ska regleras i avtal.

Med vänlig hälsning
Karin Af Geijerstam
karin.af.geijerstam@rtjamtland.se

Östersunds kommun
samhallsbyggnad@ostersund.se

Granskning av detaljplan för Del av Frösö 3:7, Vård, kriminalvård m.m., Östersunds kommun

Kommunens ärendenummer: P2024-34

Beskrivning av ärendet

Detaljplanen har överlämnats till Länsstyrelsen för granskning i enlighet med 5 kap. 20 § plan- och bygglagen (2010:900), PBL. Detaljplanen handläggs med utökat förfarande.

Enligt 5 kap. 22 § PBL ska Länsstyrelsen under granskningstiden yttra sig över planförslaget, om planförslaget enligt Länsstyrelsens bedömning innebär att någon av överprövningsgrunderna i 11 kap. 10 § PBL inte följs eller tillgodoses.

Länsstyrelsens synpunkter i samrådsskedet framgår av yttrande dnr 10051-2024, daterat den 24 januari 2025.

Syftet med detaljplanen

Detaljplanen syftar till att möjliggöra för vård, där kriminalvård med tillhörande anläggningar och konstruktioner ingår, samt kontor. Syftet är även att möjliggöra för ny byggnad för Kriminalvårdens behov samt skydda och tillvarata kulturhistoriskt värdefull byggnad och miljö inom området.

Länsstyrelsens synpunkter - prövningsgrunder enligt 11 kap. 10 § PBL

Länsstyrelsen har inget att tillägga i fråga om hur planförslaget tillgodoser statliga eller andra allmänna intressen och bedömer, med hänsyn till prövningsgrunderna i 11 kap. 10 § PBL och nu kända förhållanden, att ett antagande av detaljplanen inte kommer att prövas.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av samhällsplanerare Albin Lindeskär med samhällsplanerare Jonna Grandics som föredragande.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Från: lena.eriksson@trafikverket.se <lena.eriksson@trafikverket.se>
Skickat: 2025-04-23 16:18:58
Till: "samhallsbyggnad" <samhallsbyggnad@ostersund.se>
Ämne: Granskning gällande detaljplan för vård och kriminalvård på Frösö 3:7, diarienummer P2024-34

TRV 2025/43098

Trafikverkets yttrande

Trafikverket har tagit del av ärende, *Granskning gällande detaljplan för vård och kriminalvård på Frösö 3:7, Östersunds kommun* och inga ytterligare synpunkter.

Med vänlig hälsning

Lena Ericsson

Samhällsplanerare
Norra regionen

lena.eriksson@trafikverket.se

Telefon: 010-123 61 89

Trafikverket

Box 810

781 28 Borlänge

Besöksadress: Kyrkgatan 43B, Östersund

Telefon: 0771-921 921

www.trafikverket.se

Östersunds kommun
Samhällsbyggnad
831 82 Östersund

samhallsbyggnad@ostersund.se

Östersund 2025-04-27

Granskning, detaljplan för del av Frösö 3:7, vård, kriminalvård m.m., Frösö socken, Östersunds kommun. Ert dnr: P 2024-000034.

Jamtli har givits möjlighet att lämna yttrande om rubricerat ärende.

Området ligger inom riksintresset för kulturmiljövården, Storsjöbygden Z 27. Tänkt nybyggnad kan inte anses att medföra skada på riksintresset.

Grannbyggnaden i rubricerat område, vårdbyggnaden ritad av Carl Westman, är utpekad som särskilt värdefull klass A, i Östersunds kommuns kulturmiljöprogram. I handlingarna står att nybyggnaden skall underordna sig den gamla vårdbyggnaden samt inte vara högre än den.

Att sänka högsta tillåtna nockhöjd med 50 cm på den tilltänkta nybyggnaden, som det föreslås i granskningshandlingarna, räcker inte till att få nybyggnaden att underordna sig Carl Westmans äldre byggnad. En lägre nybyggnad och/eller lägre sidopartier på nybyggnaden vore önskvärt.

Med vänlig hälsning

JAMTLI

Olof Edin
1:e antikvarie
Certifierad sakkunnig kulturvården

Från: Sofie Thorsson
Skickat: 2025-04-11 13:46:10
Till: "samhallsbyggnad" <samhallsbyggnad@ostersund.se>
Ämne: Sv: Underrättelse om granskning - Detaljplan för del av Frösö 3:7, Vård, kriminalvård mm

Hej,

Mark och exploatering i Östersund har tagit del av handlingarna för detaljplan för del av Frösö 3:7 vård, kriminalvård m.m., Östersunds kommun, dnr 372-2024, som ställts ut för granskning. Mark- och exploatering har ingen erinran till detaljplanen och dess tillhörande handlingar.

Med vänlig hälsning / Buerie heelsegigujmie

Sofie Thorsson

Exploateringsingenjör

Östersunds kommun / Staaren tjielte

Kommunledningsförvaltningen, Mark och exploatering

Postadress:

Östersunds kommun

Mark och exploatering

831 82 Östersund

Besöksadress: Rådhusgatan 21

Telefon: 063 -14 43 83

Kundcenter: 063 -14 30 00

www.ostersund.se

www.facebook.com/ostersundskommun

Tänk på miljön innan du skriver ut detta mail.

Från: markoexploatering <markoexploatering@ostersund.se>

Skickat: den 2 april 2025 14:14

Till: Mark & Exploatering <GruppMarkExploatering@ostersund.onmicrosoft.com>

Ämne: VB: Underrättelse om granskning - Detaljplan för del av Frösö 3:7, Vård, kriminalvård mm

För er info/Mia

Från: Sara Svensson <Sara.2.Svensson@ostersund.se>

Skickat: den 2 april 2025 12:55

Ämne: Underrättelse om granskning - Detaljplan för del av Frösö 3:7, Vård, kriminalvård mm

Detaljplan för del av Frösö 3:7

VÅRD, KRIMINALVÅRD MM

Östersunds kommun

UNDERRÄTTELSE OM GRANSKNING

Planen skickas nu ut på granskning under perioden mellan 2 april och 27 april 2025.

Syftet med att ta fram detaljplanen är att möjliggöra för vård, där kriminalvård med tillhörande anläggningar och konstruktioner ingår, samt kontor. Syftet är även att möjliggöra för ny byggnad för Kriminalvårdens behov. Vidare syftar planen till att skydda och tillvarata kulturhistoriskt värdefull byggnad och miljö inom området. Planen syftar även till att skydda naturvärden i form av äldre träd.

Planen handläggs med utökat förfarande.

Den som har synpunkter på planförslaget kan skicka dessa senast **27 april 2025** till samhallsbyggnad@ostersund.se eller Östersunds kommun, Samhallsbyggnad, 831 82 Östersund

Länk till handlingarna

Med vänlig hälsning / Buerie heelsegigujmie

Sara Svensson (fd Andersson)

Planarkitekt

Östersunds kommun / Staaren tjjelte

Samhallsbyggnad, Plan och Bygg

Postadress: Östersunds kommun, 831 82 Östersund

Kundcenter: 063-14 30 00

www.ostersund.se

www.facebook.com/ostersundskommun

Östersunds kommun
samhallsbyggnad@ostersund.se

**Yttrande gällande detaljplan för
del av Frösö 3:7. Vård, kriminal-
vård mm**

Datum: 2025-04-11

Skede: Granskning

Dnr: P2024-34

Lantmäterimyndigheten har inga synpunkter på planförslaget.

För Lantmäterimyndigheten i Östersunds kommun:

Olof Bergstedt, förrättningslantmätare

Ärenderubrik	Yttrande bygglovsärende - 2025 GataPark
Dokumentbeskrivning	Yttrande - Underrättelse om granskning - FRÖSÖ 3:7 Kriminalvård
Handläggare	Jonas Selberg
Delegat (pkt i styrelsen/nämndens delegationsbestämmelser)	Ansvarig handläggare enligt Tekniska nämndens delegationsordning SA 1
Beslut	☐ Vi har inget att invända mot de planerade åtgärderna.

Yttrande

För Tekniska nämnden

Underskrift Jonas Selberg

Beslutet skickas till Samhällsbyggnad

Beslutskopia skickad Kopia expedierad av _____ Datum _____
(skall skrivas direkt på
originalet)

Undertecknat av följande personer

**PER JONAS
SELBERG**

E-Legitimation: BankID Mobile

Datum: 2025-04-28 09:41:15

Transaktionsidentitet: dc4d12bf41062dddc815431c66765e055ef55fd4dcdd0bb42031553451b3dcd6

Underskriftstjänst: **twoday Underskriftstjänst**

© twoday

Dokumentet är signerat av Ciceron DoÄ

Organisation

Organisation: Östersunds kommun

Organisationsnr: 556117-7543

E-post: ciceron@localhost

Hemsida: www.ostersund.se

Från: Lantmäteri <Lantmateriet@jamtkraft.se>
Skickat: 2025-04-25 14:42:37
Till: "samhallsbyggnad" <samhallsbyggnad@ostersund.se>
Ämne: Samrådssvar detaljplan del av Frösö 3:7, vård, kriminalvård dnr: P2024-34

Hej,

Jämtkraft har inget ytterligare att tillägga, hänvisar således till tidigare samrådssvar (2025-01-24).

Med vänlig hälsning

Karin Palmqvist Olson

Jämtkraft Koncernstöd
Telefon +46 63 152716
Karin.PalmqvistOlson@jamtkraft.se

Kaserngatan 1 | Box 394 | 831 25 Östersund
Växel +46 63 149300 | Kundservice +46 63 149000 | www.jamtkraft.se

Från: [REDACTED]
Skickat: 2025-04-03 09:45:34
Till: "samhallsbyggnad" <samhallsbyggnad@ostersund.se>

Fängelset på Frösön

Fängelset kommer tydligen förläggas mindre än 1 km från mjälleborgen nämligen 450 m från ett riksintresse. Dessutom finns ett antal gravhögar i området. Miljön påverkas avsevärt med ljud och ljus samt ökad biltrafik med förorening. Boende i närområdet påverkas väldigt mycket inte minst psykiskt liksom att det natur nära rekreations området helt tappar sin funktion. Den totala förfulningen av kommunen gynnar inte turism eller attraktionskraften i kommunen ett steg tillbaka minst sagt
Gör om gör rätt

[REDACTED]

**Yttrande angående detaljplan för Del av Frösö 3:7. Vård, kriminalvård mm.
Diarienummer P2024-34.**

Frösön, den 8 april 2025

Jag vänder mig helt emot planerna på att etablera en anstalt för kriminalvård på Frösö Strand.

Jag har tagit del av detaljplanen, och av de många genomtänkta synpunkter som redan kommit in. Det är tydligt att etableringen av ett fängelse i ett bostadsområde med bostadshus, skolor, företag, en hälsocentral, samt värden i form av uppskattad natur och kultur, vore förödande.

I era svar på yttrandena återkommer ni gång på gång till två ting - det faktum att det redan finns etablerade fängelser i tätbebyggda områden, samt det att det saknas tillräcklig forskning kring hur detta påverkar tryggheten hos de boende i området, och i synnerhet barn.

Att det finns fängelser i tätbebyggda områden är i sig inget argument för att etablera fler. Det är det andra konstaterandet - att det saknas forskning - som är det viktiga. Hur kan ni ens överväga att driva igenom de här planerna, innan tillräcklig forskning finns? Om det nu dessutom redan förekommer exempel, där denna forskning skulle kunna bedrivas?

Jag har själv bott granne med ett fängelse under två års tid. Det var ingen trevlig upplevelse. Den kompakta fängelsemuren dominerade hela kvarteret, förstörde utsikten och trivseln. På kvällarna kunde man höra interner som gav ifrån sig höga skrik innanför dessa murar. Det gjorde att min son, som då var liten, hade svårt att sova.

Jag hade inte tänkt mig att någonsin upprepa denna erfarenhet, men nu bor vi närmsta granne med det tilltänkta fängelset.

Idag är min son i tonåren. Han har [REDACTED]. Dessa diagnoser medför bland annat att han är mycket känslig för förändringar, och att han störs lätt av ljud och ljus. När han mår dåligt får han ångest, som leder till utåtagerande och självskadebeteende. Ni har planer på att avverka träd, och konstruera en ny byggnad några få meter från där vi bor. Att tvinga honom att bo granne med en skrämmande kriminalvårdsanstalt, om jag nu inte istället väljer att rycka upp honom med rötterna och flytta härifrån. Allt det kommer att trigga honom enormt mycket.

Artikel 2 i barnkonventionen säger: "Alla barn är lika mycket värda och har samma rättigheter. Ingen får diskrimineras." Men i barnkonsekvensanalysen har ni inte tagit hänsyn till barn med funktionsnedsättningar.

Era avvisande svar på många av de yttranden som redan kommit in, visar en oroväckande brist på respekt. Jag befärar att ni ämnar att driva igenom era planer oavsett vad vi som bor här har att säga om saken.

Ni vill att Östersund ska växa - varför då inte ta vara på de många värden som finns i det här området på Frösö Strand, och dess potential att utvecklas? Ett fängelse skulle ju ödelägga dem, och få alla att vilja flytta härifrån.

Från: [REDACTED]
Skickat: 2025-04-09 18:05:59
Till: "samhallsbyggnad" <samhallsbyggnad@ostersund.se>
Ämne: Ang. detaljplan "Del av Frösö 3:7, Vård, kriminalvård med mera"
Categories: Plan & Bygg

Hej!

Mina synpunkter kring detaljplanen för Frösö 3:7 är att det är ett dåligt förslag. Detta med tanke på att det är många förskolor, skolor och andra verksamheter i nära anslutning. Det känns inte tryggt.

Det vore toppen med fler hyresrätter med rimliga hyror istället. Skulle flytta in direkt som ensamstående mamma. Det är inte lätt att få tag på en större lägenhet och slippa trångboddheten.

Mvh
[REDACTED]

Från: [REDACTED]
Skickat: 2025-04-21 11:05:30
Till: "samhallsbyggnad" <samhallsbyggnad@ostersund.se>
Ämne: Fängelsebyggnad Frösön
Categories: Plan & Bygg

Jag anser att byggplanerna avseende fängelset på Frösön borde stoppas.

Återigen ett rekreationsområde som ska offras för någons vinning. Här handlar det om Diös som kommunen har ett långvarigt förhållande med, både som hyresgäst och när det gäller byggplanerna på Gustav den III:S torg. Nu råkar Diös rå om byggnader på Frösön som inte gått att hyra ut och genast nappar kommunen på förslaget om ett fängelse...

Det handlar om historisk mark, om ett av de naturskönaste områdena på Frösön som nu ska saboteras. Ni har kommit fram till att fängelset inte inkräktar på känsliga växter. Men ni glömmer den viktigaste arten, människan, som får backa tillbaka för att att Diös outhyrda lokaler ska få fyllas..

Det fanns för snart 20 år sedan långtgående planer på ett stort fängelse på Verksmon, ej att förväxla med Spikbodarna, där finns det säkerligen fortfarande mark som är bättre lämpad att använda.

Försök tänka på oss människor som bor här och som nyttjar de områden som fortfarande finns..

Byggnaderna går säkerligen dessutom att omvandla till bostäder istället.. Säkerligen inte lika mycket pengar i det..

Men kommunen har ju uttryckt behovet av bostäder många gånger..

[REDACTED]
Östersund

Skickat från [Outlook för Android](#)

Från: [REDACTED]
Skickat: 2025-04-22 21:18:25
Till: "samhallsbyggnad" <samhallsbyggnad@ostersund.se>
Ämne: Synpunkter detaljplan Frösö 3:7 diarienummer P2024-34.

Jag vill lämna följande synpunkter på detaljplanen för Frösö 3:7:

Jag anser fortfarande inte att ni på ett tydligt sätt har visat att detta är en lämplig placering för ett fängelse ur ett trygghetsperspektiv. Det ni skriver under avsnittet om trygghet egentligen tre saker:

1. Kunskapen hos allmänheten kring fängelser är låg
2. Det finns stängsel runt fängelset
3. Det finns fängelser i närheten av skolor och bostäder på andra platser i landet.

Precis som i samrådshandlingen så hänvisar ni till att det finns ett stängsel mellan fängelset och omgivningen, jag tror inte att någon har tvivlat på att det ska finnas ett stängsel och jag tror heller inte att det är problemet. Problemet är delvis den upplevda otryggheten i området vilket ni inte alls tar upp i detaljplanen mer än att ni skriver att allmänheten har en låg kunskap om fängelser. Huruvida det är sant eller inte låter jag vara okommenterat men innehållet i planbeskrivningen ökar i vart fall inte kunskapen eller tryggheten. Delvis är också problemet det som fängelset kan medföra utanför stängslet vilket ni heller inte kommenterar alls. Egentligen har ni i sak inte utvecklat något sedan samrådet gällande tryggheten mer än att ni gjort en barnkonsekvensanalys där ni egentligen bara konstaterar att barn, personal och vårdnadshavare har flera synpunkter. Dessa bemöts med att forskningsläget är oklart och att det allmänna intresset är starkt och att den negativa påverkan på de boende i området därför är rimlig. Inga kompensatoriska åtgärder finns med i planbeskrivningen trots den oro som ni konstaterar.

Att man har byggt liknande anstalter på andra platser i landet bör inte användas som argument för lokaliseringens lämplighet. Att man har fattat felaktiga beslut på en plats är inte en rimlig anledning för att fatta felaktiga beslut på en annan plats. Den utgångspunkten används inom andra aspekter inom samhällsplanering, t.ex. kopplat till risk för olyckor.

Det är fullt rimligt att vi ska ha ett fängelse i Östersund både ur kommunens och nationens perspektiv. Men planeringen av det fängelset bör utgå från en lämplig placering där man sen uppför en byggnad. I det här fallet är det uppenbart att man oaktat placering utgått från en befintlig byggnad och i efterhand försökt motivera att det är en lämplig placering. Jag tycker inte det är tillräckligt bra för att motivera den enorma påverkan på oss som bor i området.

[REDACTED]

Datum: 2025-04-24

Till: Östersunds kommun / Staaren tjelte, Samhällsbyggnad

Vi överklagar beslutet om detaljplan för Frösö 3:7, upprättad 1 april 2025

(Diariennr: P2024-34.)

Vi yrkar på att byggplanerna avseende fängelset på Frösön borde stoppas.

Skälen för vår överklagan:

1) Förstörande av kulturmiljö:

Samhällsbyggnads kommentar till att det inte kommer att medföra en negativ påverkan är inte relevant eftersom uttalandet: "Det finns planbestämmelser som skyddar kulturmiljövärdena i den befintliga byggnaden, den nya bebyggelsen har anpassats så att parkmiljöns struktur bevaras och stängsel samt carport har anpassats så att viktiga träd bevaras..."

Att parkmiljöns struktur bevaras när man ska anlägga perimeterskydd och ljusmaster i området under 30 år (2x15år är den hyresperiod som beviljats av kriminalvården), visar på att man inte alls tar hänsyn till att bevara det parklikande och öppna området som tillhör kulturmiljön.

2) Minskad trygghet i området

Tolkningen av Barnkonsekvensanalysen är bristfällning. Bara för att slutsatsen att det inte föreligger en homogen inställning till upplevelsen av trygghet visar på att man subjektivt tolkar resultatet till Samhällsbyggnads fördel. I Barnkonsekvensanalysen framgår att det finns oro hos elever på skolorna, vårdnadshavare som vill byta skola samt begränsa barnens möjligheter och vilja till att röra sig i området bland annat.

3) Bevara Frösö Strand och den historia och kulturmiljö som är värdefull för Frösön!

Lägg inte ett fängelse mitt i ett bostadsområde med skolor, vårdcentraler etc.. Att bara hänvisa att det finns andra orter som har fängelser i närheten till skolor är inte relevant för Frösön! Att dessutom inkludera dåliga exempel i Samrådsberättelsen är inte professionellt. Till exempel Växjö; Där har man gjort om det gamla länsfängelset till bostäder och Växjö har enligt Kriminalvårdens hemsida (2025-04-24) endast Frivård. Till exempel Kalmar; där det centralt belägna fängelset ska avvecklas (uppfärdat 1852) och nu när Kalmar kommun bygger nytt fängelse placerar man det långt ut i kommunen utan närhet till ett centrum dessutom med goda kommunikationer till en Europaväg.

[Redacted signature]

[Redacted signature]

[Redacted signature]

[Redacted signature]

2025-04-24

Från: [REDACTED]
Skickat: 2025-04-27 22:18:43
Till: "samhallsbyggnad" <samhallsbyggnad@ostersund.se>
Ämne: Diariennr:P2024-000034

Jag anser att bygga ett fängelse mitt i ett bostadsområde är helt absurt! Dels själv som boende i området och dels med tanke på alla skolor, förskolor, hälsocentral, apotek, äldreboende och gym. Vilken negativ påverkan detta medför för oss alla.

Trafiksituationen är idag hårt belastad med långa köer morgon och eftermiddag, den försämras ytterligare och kan bli mycket farlig för de barn som har den vägen till skola/förskola.

Att flytta härifrån vid byggande av fängelset känns tyvärr jag och säkert många fler i detta vackra naturområde tvingade till.

Skickat från min iPhone

Från: [REDACTED]
Skickat: 2025-04-27 21:56:24
Till: "samhallsbyggnad" <samhallsbyggnad@ostersund.se>
Cc: [REDACTED]
Ämne: Diariennr P2024-000034

SYNPUNKTER PÅ DETALJPLAN DEL AV FRÖSÖ 3:7 GÄLLANDE VÅRD, KRIMINALVÅRD MM

Vi har tagit del av samrådsredogörelsen för den föreslagna detaljplanen och känner oss uppgivna då ingen hänsyn tas till allmänhetens oro, invändningar och de protester som lyfts. Tjänsteskrivelsen avslutas med att den planerade verksamheten kan även ha viss avhållande effekt. Ja, så är det verkligheten. Den nya detaljplanen kommer att institutionera området igen. Områdets utveckling från ett stängt mentalsjukhusområde till en öppen attraktiv stadsdel omkullkastas helt.

Allmänhetens intresse får träda tillbaka på bekostnad av en enskild fastighetsägares intresse. Vi hoppas att Länsstyrelsens skrivning beaktas:

"Även om åtgärderna till viss del fyller en samhällsviktig funktion bedömer länsstyrelsen att de motstående intressena gällande ändringen av miljön och förändringen av förhållandena i området väger tyngre."

Vi har skickat in detaljerade invändningar mot att det ska bli ett fängelse på Frösöstrand. Det är olämpligt och fel att etablera ett fängelse mitt i ett centralt område med bostäder, skolor, hälsocentral, folktandvård, apotek, BVC, MVC, förskolor, SÄBO, ungdomsverksamhet och arbetsplatser.

Detaljplanen säger sig skydda den kulturminnesvärda byggnaden och dess närområde, men tillåter istället en nybyggnad på ca 3000 m² i nära anslutning, belysningsstolpar och dubbla stängsel som kommer att förfula och vanpryda kulturarvet. Det är inte reversibla åtgärder som tillåts i detaljplanen. Hyresavtalet längd innebär att den negativa förändringen kommer att vara under överskådlig tid.

Det är bättre att tillåta användning boende (B) istället för kriminalvård i byggnaden. Om byggnaden transformerades till bostäder skulle kulturvärden kunna bevaras och funktionen skulle bli en positiv förändring som inte skulle sprida oro eller påverka tryggheten negativt.

Upprepar skäl till varför det är olämpligt att bygga ett fängelse på Frösö Strand:

Säkerhet: Ett fängelse kan utgöra en potentiell risk för säkerheten för de boende i området. Även om säkerhetssystemet i ett fängelse är tillförlitligt, kan boende känna sig osäkra med ett fängelse i närheten.

Psykosocial påverkan: Närvaron av ett fängelse kan påverka den psykosociala miljön i området. Människor kan känna oro och obehag av att ha ett fängelse nära, vilket kan påverka livskvaliteten negativt.

Fastighetsvärden: Fastighetsvärden i området kan sjunka eftersom många potentiella köpare kan avskräckas från att bo nära ett fängelse. Detta kan leda till svårigheter för bostadsägare att sälja sina fastigheter eller hyra ut bostäder eller lokaler.

Sociala problem: Närvaron av ett fängelse kan leda till sociala problem såsom stigmatisering av området och dess boende. Många människor kan ha negativa uppfattningar om att bo nära fängelse, vilket kan påverka det sociala samhället negativt.

Brister i estetisk miljö: Fängelser kan ha en negativ inverkan på den estetiska miljön. Deras arkitektur och säkerhetsåtgärder kan skapa en olämplig atmosfär som inte är i linje med ett bostadsområde.

Buller och trafik: Fängelser kan generera ökad trafik och buller, både från besökare och från leveranser till och från fängelset. Detta kan störa boendemiljön och göra området mindre trevligt att bo i.

Markanvändningskonflikter: Ett fängelse kräver specifika säkerhetsåtgärder och strukturer som kan vara i konflikt med de behov och krav som ett bostadsområde har.

Sammanfattningsvis handlar det om att skapa en väl balanserad och trygg miljö för alla parter genom att placera fängelset på en plats som inte stör bostäder och samhällsfunktioner.

Vi protesterar mot fängelset och vädjar till de folkvalda att inte anta detaljplanen.

Formell synpunkt till planärendet - Detaljplan för del av Frösö 3:7, Vård, kriminalvård mm

Till: Östersunds kommun, Miljö- och samhällsnämnden

Diarienummer: P2024-34

Från: [REDACTED]

Vi motsätter oss den föreslagna etableringen av kriminalvårdsanstalt inom Frösö 3:7. Planen innebär påtagliga negativa konsekvenser för barns trygghet, boendemiljön och fastighetsvärden.

Våra synpunkter

1. Allmänintresset kan inte ensamt motivera lokaliseringen

Kommunen hänvisar till ett nationellt allmänintresse – behovet av kriminalvårdsplatser – för att motivera placeringen.

Men enligt **Plan- och bygglagen (PBL kap 2)** och **Miljöbalken** ska allmänintresse vägas mot andra skyddade intressen såsom:

- barns bästa och trygghet (PBL 2 kap 4 § och barnkonventionen),
- krav på lämplig lokalisering (PBL 2 kap 2 §),
- bevarandet av kulturmiljö (PBL 2 kap 6 § och MB 3 kap 6 §).

Allmänintresse får **inte automatiskt gå före** dessa rättigheter.

Det finns andra möjliga lokaliseringar som skulle tillgodose kriminalvårdens behov med mindre negativ påverkan på boende och miljö.

Kommunen har inte visat att valet av plats är det bästa och mest skonsamma alternativet.

2. Risk för betydande värdeminskning på fastigheter

En kriminalvårdsanstalt i närmiljön innebär en tydlig risk för sänkta fastighetsvärden, till följd av:

- ökad oro och otrygghetskänsla,
- avspärningar, stängsel och övervakning,
- förändrad karaktär på området från bostads- och rekreationsmiljö till institutionell och bevakad zon.

Värdeminskning är en relevant aspekt i planläggning (PBL 2 kap 5 §), och rättspraxis visar att det måste vägas in i lämplighetsprövningen.

Trots detta har kommunen inte beaktat konsekvenserna för fastighetsvärden i området.

Detta gäller inte endast oss. De samtal vi fört med boende i området och de resultat som framkommit i enkäten riktad till föräldrar vid skolor och förskolor i närheten visar att många överväger att flytta från området på grund av den oro och otrygghet som etableringen innebär.

Detta riskerar att få omfattande konsekvenser inte bara för enskilda familjer, utan för hela lokalsamhällets struktur och framtid, något som inte kan tas lätt på i planeringsbeslutet.

3. Bristande företrädande av kommuninvånarnas intresse

Enligt **kommunallagen (KL 2 kap 1 §)** ska kommunens beslut syfta till att tillvarata **invånarnas gemensamma intressen**.

I detta ärende framstår det istället som att kommunen prioriterat fastighetsägarens och exploatörens intressen före invånarnas trygghet och livsmiljö.

- Kommunen har inte visat att invånarnas synpunkter tillmätts reell betydelse.
- Det saknas transparens kring varför exploatering tillåts på denna särskilt känsliga plats.

Vi påminner om att kommunen enligt lag har en lojalitetsplikt mot sina invånare — och att denna princip måste respekteras i fortsatt planarbete.

4. Påstådd reversibilitet saknar verklighetsförankring

Kommunen påstår att etableringen är "reversibel".
Vi bestrider denna bedömning.

Kriminalvårdsverksamheten planeras för hyresavtal på 20 år, vilket innebär att anläggningen i praktiken är permanent under flera generationer.

- Reversibilitet måste bedömas utifrån faktisk påverkan på människors liv och miljö — inte teoretiska framtida möjligheter.
- En åtgärd som består under 20 år är **inte reversibel i praktiken**.
- Det är en **permanent förändring för barn och boende i området**, och måste behandlas som sådan i planprovningen.

Det är missvisande att beskriva påverkan som tillfällig.

Avslutande synpunkt

Vi anser att detaljplanen i dess nuvarande utformning strider mot gällande lagstiftning, särskilt:

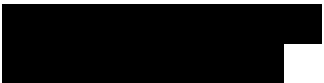
- Plan- och bygglagens krav på lämplig lokalisering, trygghet och barns bästa,
- Miljöbalkens krav på skydd för kulturmiljö och hälsa,
- Kommunallagens krav på företräddande av invånarnas intresse.

Vi kräver att planförslaget avslås, med särskild hänsyn till:

- barns trygghet,
- skydd av kulturmiljö,
- boendes livskvalitet och fastighetsvärden.

Våra barns trygghet och vår gemensamma livsmiljö måste väga tyngre än externa intressen.

Frösön 27 april 2025,

Från: [REDACTED]
Skickat: 2025-04-27 20:26:35
Till: "samhallsbyggnad" <samhallsbyggnad@ostersund.se>
Ämne: Synpunkt, Detaljplan för del av Frösö 3:7, Vård, kriminalvård mm

Hej

Jag bor nära den föreslagna anstalten och är helhjärtat emot hela projektet. Jag har redan skrivit en gång under samrådsperioden. Jag har sett samrådsredogörelsen och de ändringar som gjorts i planbeskrivningen efter omfattande synpunkter från allmänheten. I mitt tycke är det inte tillräckligt. Ett fängelse har inte någon som helst plats på Frösö Strand. Det spelar ingen roll att det redan finns fängelser i tätbebyggda områden i Växjö, Kalmar, Mariestad och Sala - det betyder inte på något sätt att det måste finnas i Östersund. I hela allmänhetens intresse måste den nya detaljplanen läggas ner.

Den stora påverkan på natur- kultur- och sociala värden framgår fortfarande i utredningarna, trots kosmetiska justeringar i planbeskrivningen. Förutom det innebär ett fängelse på Frösö Strand också att kvinnor och andra utsatta gruppers tillgång till och behållning av hela området skulle begränsas radikalt. Jag vill påstå att vad detaljplanen innebär är antifeministiskt och rentav samhällsfientligt. Att det fortfarande är under övervägande är en skam för Östersunds så kallade mittstyre. Var finns er värdegrund?

På Frösö Strand har vi i dag flertalet väletablerade verksamheter: hälsovårdscentral, särskilt boende, telefoncentraler, skolor och dagis, lunchrestaurang, mm. Alltså vård, omsorg, utbildning och service. Det här är fortfarande övervägande kvinnodominerade branscher. Frösö Strand är ett område där vi kvinnor i stor utsträckning är de som arbetar, pendlar, äter och lever varje dag. I just denna miljö ska det vara nödvändigt att sätta upp höga stängsel och inhysa upp till 100 män med våldskapital. Efter en mängd synpunkter kring trygghet i första samrådet har det gjorts barnkonsekvensanalys med intervjuer under ordnade förhållanden, och resultatet är inte positivt! *"Många uppger att barnens trygghet i området kommer att försämrats avsevärt"* upprepar Samhallsbyggnads kommentar vid varje synpunkt i samrådsredogörelsen som nämner trygghet. I verkliga livet skulle många fler än barn, vårdnadshavare och personal påverkas. Vem tror ni egentligen skulle känna sig trygg i att en mörk eftermiddag på hösten gå förbi rastgårdens stängsel på väg till vårdcentralen? Skulle ni själva?

I förlängningen innebär ett fängelse på Frösön att bjuda in kriminella nätverk kopplade till fångarna att etablera sig, med minskad trygghet utanför stängslen som följd. Redan nu hör vi om rekrytering i Östersunds fritidsgårdar och ser fler och fler våldsamma brott i länet. Det finns sedan länge en växande otrygghet i centrum, särskilt på kvällar och helger. Det är långt från alla som kan vistas vid t.ex. busstorget, Badhusparken eller Kyrkparken när som helst på dygnet. Kanske känns det ok för den som inte regelbundet behöver ta sig förbi där. Som har bil, är fler, är man, eller har rätt etniskt ursprung. Men om man inte har det? Den här osäkerheten drabbar verkliga barn och ungdomar, flickor och kvinnor, handikappade och äldre. Som redan nu bor här och därmed ingår i det befolkningsmål kommunen strävar mot.

Vad är det för framtid ni föreställer er?

Den som läser detaljförslaget - även efter ändringar - och de argument som lagts fram får lätt intrycket att en ökad befolkningssiffra på papper väger mycket tyngre än livskvaliteten för alla oss som redan bor här. De utlovade arbetstillfällena lyfts hela tiden fram som självklar anledning att bygga, men den möjliga vinsten står inte i proportion till de omätbara värden som skulle gå förlorade. Ekonomisk tillväxt till varje pris hör till en sorts politik som jag hade hoppats aldrig behöva se i Östersund. Socialdemokraterna och Centerpartiet ska vara partier som beaktar människovärde och som står på folkets sida mot storkapitalistiska intressen. Ett fängelse på Frösön är inget Östersunds befolkning fått rösta om, så i vems intresse är det? Ni måste förstå varför det kommer anklagelser om korruption.

Ett fängelse på Frösö Strand skulle begränsa allmänhetens trygghet och tillgång till det offentliga rummet. Hur detaljplanen än utformas kommer det här att vara ett faktum. Planen måste därför skrotas i sin helhet.

Vänliga hälsningar

A black rectangular redaction box covering the signature of the sender.

Östersund 2025-04-20

”Diariennr P 2024-000034”

Miljö och samhällsnämnden.

Kritisk granskning av samhällsbyggnadsplanen

Detaljplan för del av Frösö 3:7.

Förlusten av kulturhistoriskt värde

Nu gällande detaljplan är framtagit bland annat för att motverka miljöförstörande verksamhet och skydd av kulturhistoriska värden.

Efter att ha tagit del av den nya planbeskrivningen och samrådsredogörelsen står det klart att samhällsbyggnad har nöjt sig med att i detalj granska och värdera enkla tekniska detaljer som ex vis vatten, avlopp och liknande. Men i sin iver att uppnå sina egna syften har man helt missat kärnfrågan (som lätt missas i den stora mängden dokumentation), nämligen förlusten av det kulturhistoriska värdet som denna planförändring innebär. I denna del har man helt missat att vara kritisk granskande och objektiv.

Brister i granskningen

De svar som har givits är förenklade och saknar objektivitet. Det påstås att ingreppen är reversibla, vilket på det bestämdaste bestrids. Det är varken tänkt eller ens möjligt att återställa de allvarliga och stora omfattande miljöförstörande ingrepp som är aktuella. Det är redan planerat en 30 år lång hyrestid (kriminalvården har ansökt hos regeringen), samt bebyggelse med en helt ny fastighet, vilket innebär att det inte kommer att kunna återställas. Inte bara aktuellt skyddsobjekt utan hela området, som för övrigt är ett viktigt strövområde inte bara för närboende men för hela Östersunds befolkning, kommer under denna period att förändras i betydande omfattning.

Nödvändigheten av kritisk granskning

Det är av yttersta vikt att samhällsbyggnad tar hänsyn till det kulturhistoriska värdet och genomför en kritisk och objektiv granskning av de planerade ingreppen. Att ignorera denna aspekt leder till irreversibla skador på vår kulturmiljö och förlust av vårt historiska arv. Planförslaget strider mot miljölagen. När man överskrider en lag till förmån för en annan eller hänvisar till allmännyttan skall alla andra lösningar vara uttömde vilket inte är fallet i detta ärende!

Utmaningar och överväganden vid nyetablering av kriminalvårdsanstalt

Inledning

Nyetablering av en kriminalvårdsanstalt kräver särskild hänsyn till både befintliga verksamheter och samhället som helhet. Att placera en anstalt mitt i redan befintlig allmänbebyggelse och verksamhet innebär komplexa överväganden samt potentiella farhågor som behöver adresseras noggrant. Denna text syftar till att belysa några av de mest betydande aspekterna att ta i beaktning vid en sådan nyetablering, med fokus på stigmatisering, kriminalitet, ekonomisk belastning, sociala problem samt politiska och samhälleliga frågor.

Stigmatisering

En av de största farhågorna med att placera ett fängelse i en stad är stigmatiseringen. Fängelsets närvaro kan bidra till en negativ bild av staden, vilket kan påverka hur både invånare och externa besökare uppfattar den. I stället för att Östersund associeras med sin identitet som vintersportstad, kan staden få epitetet "fängelsestaden". Denna förändrade perception kan ha långvariga konsekvenser för stadens varumärke, rykte och attraktivitet.

Kriminalitet

Ett fängelse kan potentiellt dra till sig kriminalitet runt området. Området kring anstalten kan bli mål för brottslig verksamhet. De intagna kommer ha långa fängelsestraff och kan dra med sig delar av sin närmiljö. Denna miljö innehåller ofta element av ökat kriminalitet och missbruk. Den ökade brottsligheten och missbruk kan skapa en känsla av osäkerhet bland lokalsamhällets invånare och påverkar den allmänna tryggheten negativt.

Ekonomisk belastning

Driften av en kriminalvårdsanstalt medför kostnader för kommunen. Det krävs resurser för att hantera säkerhet och de sociala problem som kan uppstå i samband med fångar och deras närstående. Kommunen måste kunna avsätta tillräckliga medel för att säkerställa att både anstalten och omgivningen fungerar optimalt och säkert.

Sociala problem

Existensen av ett fängelse kan leda till ökad social ojämlikhet och problem. Fängelser av aktuell typ har fångar under lång tid, vilket kan betyda att närstående kan välja att följa med. Närstående med en medlem i fängelse kan utsättas för stigma och isolering, vilket kan påverka deras integration och välmående i samhället. Detta kan fördjupa sociala klyftor och skapa ytterligare utmaningar för kommunen att hantera.

Forskningsläget

Som samhällsbyggnad själva beskriver är forskningsläget klen. Detta kan inte tas till intäkt för att en nyetablering är oproblematisk. Man kan inte med hänvisning till redan etablerade institutioner och lokalsamhällets förmåga till acklimatisering till en befintlig situation, där man saknar möjlighet till förändring, intyga att en nyetablering är ok, utan tvärtom bör det mana till yttersta försiktighet och man bör avvakta nödvändig kunskapsinhämtning.

Det finns sannolikt en anledning till att man i våra grannländer väljer att placera nya fängelser långt utanför allmän bebyggelse och verksamhet. Man kan exempelvis ta Horsens statsfängelse i Danmark, som tidigare fanns mitt i staden, men där man placerat det nya långt utanför allmän bebyggelse och verksamhet.

För övrigt kan man kanske få inspiration där hur man kan använda kulturhistoriska byggnader på ett varsamt sätt.

Politiska frågor

Politiska beslut kring placeringen av en kriminalvårdsanstalt bör inte fattas lättvindigt. Kriminalvårdens berättigade önskemål om en ny anstalt måste naturligtvis bejakas, men inte till vilket pris som helst. Eftertänksamhet behövs, inte minst med tanke på tidigare historiska beslut (tidigare fängelseplaner, häkten) och deras utfall för Östersunds kommun, som har kommit från kriminalvårdsstyrelsen.

Den planerade etableringen av en kriminalvårdsanstalt centralt i staden är så pass omfattande och förändring av miljön med konsekvenser som kräver yttersta varsamhet. Enkla majoritetsbeslut är inte acceptabla i ett sådant sammanhang. Stor politisk enighet är nödvändig.

En tydlig konsekvensbeskrivning och framtagande av alternativa lösningar är i det närmaste ett måste innan politiska beslut av sådan omfattning tas.

Avslutande tankar

Att etablera en ny kriminalvårdsanstalt inom en befintlig stadsmiljö med befintlig allmänbebyggelse och verksamhet, som i det här fallet med en central placering, är en komplex och mycket känslig process som kräver noggranna överväganden.

Det är nog många invånare här i området som betraktar Östersund/Frösön som ett och placeringen blir så att säga nästan mitt i staden. Det är avgörande att väga de potentiella negativa effekterna mot de förväntade fördelarna samt att involvera alla berörda parter i beslutsprocessen. Det finns knappast någon fördel med en placering så nära stadskärnan och eftersom forskningsläget enligt kommentarerna i samrådsredogörelsen är svag blir det ännu mer tvivelaktigt att ändå placera ett fängelse så centralt.

Nyetablering så centralt gynnar inte lokalsamhället.

Behovet av nya fängelser kan inte tas till intäkt för en så olämplig placering och stor kulturhistorisk förstörelse, när alternativ finns i ett så glest bebyggt län som Jämtland.

Planförslaget bör avslås och alternativa lösningar tas fram.

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]